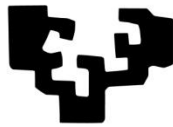

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

HEZKUNTZA
ETA KIROL
FAKULTATEA
FACULTAD
DE EDUCACIÓN
Y DEPORTE

HAUR ETA GAZTE LITERATURA ETA MIGRAZIOA

GRADU AMAIERAKO LANA

EGILEA: Ruiz de Velasco Gutierrez, Borja.

ZUZENDARIA: Etxaniz Erle, Xabier.

2019

Eskerrak eman nahiko nituzke Gradu Amaierako Lana egitera lagundu nauten pertsona guztiei, haiek gabe ezin izango nuke horrelako lana burutu. Lehenik eta behin, eskerrak eman nahiko nizkioke Xabier Etxanizi azalpen argiak eta bidea argi erakusteagatik, niregan konfiantza izateagatik eta eman didan laguntzagatik.

Sara Arratibeli ere eskerrak eman nahiko nizkioke lanaren prozesuan zehar nire alboan egoteagatik eta galduta nengoenean aurrera egitera bultzatu nauelako bere laguntza eta bultzadarekin.

Eskertu nahiko nituzke Erika Risquez-en animoak eta laguntza, partekatu dugun informazioa eta elkarrekin aurrerapausoak. Ane Miren Bernali itzultzaile eta animatzaile lanak egiteagatik

Izan ditudan irakasleei haien bultzada eskertu nahiko nieke, batez ere, Joseba Arregiri, Txabi Arnali eta Edu Zelaietari.

Azkenik, eskerrik asko nire familiari Asier Ruiz de Velascori, Maika Gutierrez eta Manu Ruiz de Velascori eta lagun guztiei hor egoteagatik.

Laburpena: Gizartea aldaketa handia jasaten ari da eta egungo sozietateak nabaritzen du. Euskal Herrian bizi ari garen aldaketa hauen kausa garrantzitsu bat migrazioa da eta elkarbizitzako eta kulturen arteko errespetua izateko garrantzitsua da neurriak hartzea. Fenomeno honi aurre egiteko erreminta garrantzitsu bat haur eta gazte literatura da. Haur eta gazte literaturaren obra asko daude migrazioa gai bezala hartzen dutenak, beraz, esan dezakegu migrazioaren gaia ikuspuntu desberdinetatik azaltzen dela. Lan honetan, haur eta gazte literaturan migrazioaren nondik norakoak aztertu ditugu teoria azalduz eta obra desberdinen azterketak egin eta gero emaitzak eta ondorioak atera ditugu. Azkenik, hobekuntza proposamen batzuk egin ditugu.

Hitz gakoak: haur, gazte, literatura, migrazioa

Resumen: la sociedad está sufriendo un cambio y hoy en día la ciudadanía lo nota. Una de las causas por la que sufrimos este cambio es la migración y para lograr el respeto y la convivencia entre culturas es muy importante tomar medidas. Una herramienta muy importante para hacer frente a este fenómeno es la literatura infantil y juvenil. Muchas obras de literatura infantil y juvenil tienen como tema la migración, por lo tanto, podemos decir que se explica el tema de la migración desde diferentes puntos de vista. En este trabajo hemos explicado la naturaleza de la migración en la literatura infantil y juvenil y después de explicar la teoría y de hacer el análisis de diferentes obras, hemos sacado los resultados y efectos del análisis. Para terminar, hemos hecho unas propuestas de mejora

Palabras clave: niña/o, juvenil, literatura, migración

Abstract: Society is undergoing an important change and it is well-known. One of the principal causes of the change we are noticing in the Basque Country is the migration. So as to coexist and have respect between cultures, it is essential to take measures. An important tool to face this phenomenon is children's and young people's literature. Many works on this literature have migration as theme. Therefore, it can be said that migration is explained from different points of view. In this work, in order to draw the results and conclusions, we have analysed the migration concept in children's and young people's literature by explaining the theory and carrying out an analysis of the different literature works. To conclude, we have done some suggestions for improvement.

Key words: child, young, literature, migration

Key words: child, young, literature, migration

AURKIBIDEA

SARRERA	5
Justifikazioa	6
LANAREN HELBURUA	7
MARKO TEORIKOA	8
Zer da migrazioa?	8
Migrazioaren kausak gizartean	9
Migrazioaren ondorioak herrialde hartzailean	10
Migrazioaren ondorioak jatorrizko herrialdean	11
Ikasle migratzaileen egoera	12
Nola tratatu migrazioaren prozesua eskolan	13
Zein eragin izan du migrazioak haur eta gazte literaturan?	14
Nola eta zer agertu da haur eta gazte literaturan?	15
METODOLOGIA	17
EMAITZAK	18
Lehenengo corpusa:	18
Bigarren corpusa	25
ONDORIOAK	31
ONDORIO OROKORRAK	33
HOBETZEKO PROPOSAMENAK	33
BIBLIOGRAFIA	34
ERANSKINAK	37
Eranskina I	37
Eranskina II	39
Eranskina III	40
Eranskina IV	41
1. korpua	41
2. korpua	67

SARRERA

Urtetan zehar Haur eta Gazte literatura asko aldatzen joan da formatu, idazkera eta gaitegiaren aldetik. Aintzinean ahoz transmititzen zen Haur eta Gazte Literatura, hala ere, liburuetan idatzitako literatura gutxi batzuk eskuratu ahal zituzten. Inprentaren asmakuntzarekin argitarapenak igotzen joan ziren eta piskanaka Haur eta Gazte Literatura globalizatuz joan zen gaur egun arte.

Haur eta Gazte literaturaren hasierako kontakizunetan edo hasierako idazleen artean Charles Perrault, Hans Christian Andersen edota Grimm anaiak zeuden fantasiako obrak idazten zituztenak, ipuin klasikoak (Gutierrez 2018). Ondoren, Christine Nöstlinger, Gianni Rodari edota Astrid Lindgren bezalako idazleak agertu ziren sozietatearen errealitatea islatzen zituztenak XX. mendean. Gaur egun, idazle asko daude arlo desberdinak lantzen dituztenak; adibidez, Euskal Herrian Patxi Zubizarreta, Txabi Arnal edota Miren Agur Meabe daude egungo sozietatearen isladapena modu eder eta erakargarri batean kontatzen digutenak.

Lehen aipatutako XX. mendeko idazleak sozietatean gertatzen zenaren informazioa jakitera eraman zuten helduei eta gazte eta haurrei; adibidez, Astrid Lindgren idatzitako *Pipi Kaltzaluze* edota Christine Nöstlingerrek idatzitako *Konrad, edo kontserba lata batetik atera zen haurra* liburuetan hezkuntza, adopzioa, migrazioa eta errealitatean gertatzen diren hainbat gai gehiago jorratzen dituzten istorioak dira. Gaur egungo autore askok ere jorratzen dituzte gai hauek.

Lan honetan literaturaren barnean migrazioaren gaian murgilduko gara eta gai honen barruan arlo desberdinak aztertuko ditugu. Horretarako, marko teoriko baten bidez informazioa jasoko dugu, ondoren, ikerketa bat egingo dugu obra literario desberdinak aztertuz, eta azkenik, behin azterketaren emaitzak izanda ondorioak aterako ditugu.

Justifikazioa

Orain bizi ari garen aldaketa soziala nabaria da, Euskal Herrian etorkinen tasa denbora gutxian handitu egin da eta horrekin batera, aurreiritzien, arrazismoaren eta ezjakintasunaren tasa ere. Hala ere, badago ezjakintasun hori ekiditeko hainbat informazio eta hainbat erreminta. Dena den, askotan aurkitzen dugun informazioa manipulatu dago, ez da fidagarria eta behar ez diren ideiak zabaltzen dira.

“Hedabidetatik esplizituki eta, batik bat, subliminalki iristen zaigun informazioa zehatza da oso: mairuak, etorkinak, errefuxiatuak, zuriak ez bestek... horra gaur egungo ogroak” (Zubizarreta 2016). Patxi Zubizarretak gaur egungo prentsa kritikatzeko du, migrazioaren gaiaren inguruan manipulazioak daudela eta etorkinak baztertzen dituztela adierazten du. Zubizarretak (in A. Maaloufe, 2016) aurretik aipatutakoaren haritik, sozietatea nahastu eta aztoratu egiten duela gizateria aldatuz: akitua, zauritua, traumatizatu gertatuko dela helarazten du.

Orain bizi garen sozietateentzat banakako guztien kultura, jatorria eta aniztasunaren islapen berria sortzeko hezkuntza erreminta oso garrantzitsua da literatura (Colomer, 2008). Hau da, aniztasunaren isladapena aurkezteko modu berri bat da literatura eta hori Teresa Colomerrentzat hasiera puntu bat da. Azken urte hauetan eskolaren ingurugiroa asko aldatu egin da eta hori erronka berriak dira hezkuntzarentzat eta literaturarentzat.

Migrazioaren gaien murgilduz, haur eta gazte etorkin baten irakurketa, haren herrialde berrian jaiotako haur baten berdina izan behar da, hau guztia guztiontzako errespetua, onartzea eta hezkuntzaren kalitatearen premisarako. Hau lortzeko, hurrei eskolan bere liburuak ateratzeko aukera eman behar zaie eta beraien jatorriaren, istorioen, ingurugiroaren eta familien inguruan hausnartzeko. Beharrezkoa da irakasleak migrazioaren inguruko hainbat obra ezagutzea bai eta gai hau ikuspuntu desberdinetatik lantzen dituztenak, (Londoño in Bellorín, 2017).

Leku berrirako etorrerak aldaketa psikologiko handia sorrarazten dio etorkinari, beldurraren sententzia, bakardadea eta nostalgia baldintzatuko du lekuarekiko nahiz han bizi diren pertsonetikiko erlazioan (Harold 2013). Beraz, etorkinek sentitzen duten nostalgia, bakardadea eta beldurra baretzeko ezinbestekoa da haiekiko empatia izatea eta haiek ulertuak sentitzea. Hori lortzeko bide garrantzitsu bat da literatura.

Honen ildotik, literatura bestearekin erlazionatzea dakar eta leku desberdinetatik interpretatzeko aukera ematen du, mundua interpretatzeko balio du. Bizikidetzarako oinarritzakoa den erreminta da. (Bellorín, 2017).

Hau jakinda, migrazioaren aurreiritziak deuseztatzeko, herrialde berrietara datozen haur eta gazteekin enpatia izateko, immigratzen duten pertsonak Euskal Herrian jaio eta bizi diren pertsonekin hezkidetzan elkarri eragiteko eta literaturaren barruan migrazioaren gaia nola lantzen den jakiteko egindako lana izango da.

LANAREN HELBURUAK

Haur eta gazte literatura denborarekin aldatuz joan da gizartea aldatuz joan den heinean. Literaturan agertzen diren gaiak sozietateari egokituak daude eta arlo desberdinak jorratzen dituzte hartzailleak istorioarekin identifikatua sentitzeko eta gozatzeko. Oraingo literaturan ez dira aitzinean agertzen ziren maitagarrien ipuinak bezala, oraingo literaturan gai deserosoak, tabuak diren gaiak eta gai gogorrak lantzen dituzten obrak ere badaude; horietako gaien artean migrazioa daukagu.

Euskal Herrian XXI. mendean izan dugun gizartearen aldaketa nabaria izan da, izan ere, migrazioaren tasa handitu egin da, beraz, hezkuntza arloan ere beste leku batetik etorritako haur eta gazteen aldaketa nabaria izan da. Beraz, eskoletan ematen den hezkuntzaren moldaketak egon behar dira fenomeno honi aurre egiteko modu egoki batean.

Gizartea eta gizartearen barnean dagoen hezkuntzarentzat ezinbestekoa da migrazioaren kontzeptua jakitea eta horrek dakarrena. Horretarako, haur eta gazteen egoera, egoera horretara eraman dituzten kausak eta kausa horiek sortu ahal ditzaketen ondorioak jakitea egokia litzateke. Behin hau jakinda, eskoletan egoera horiei aurre egiteko zer nolako trataera egon beharko litzatekeen jakitea beharrezkoa litzateke.

Aurrekoa kontuan hartuz eta haur eta gazteen egoera ikusita, literaturak asko lagundu dezake izan ditzaketen zailtasunak arintzeko prozesuan. Dena den, nola tratatzen da migrazioa haur eta gazte literaturan? Zer agertzen da migrazioaren gaia barne hartzen duten obra literarioetan?

Galdera hauek guztiei erantzuna bilatzeko eta aurretik aipatutakoa argitzeko haur eta gazte literaturaren ikerketa bat egingo dugu. Ikerketa honetan ikusiko ditugu migrazioaren nondik norakoak haur eta gazte literaturan. Ikerketa honek ematen dituen prozesuaren ekarpenak baliagarriak eta erabilgarriak izango direlakoan egingo dugu lan hau.

MARKO TEORIKOA

Zer da migrazioa?

Migrazioa gizakiaren izaera nomadari erantzuten dion fenomeno dela esan daiteke. Historikoki bizirik irauteko egiten ziren erreminten eta errekurtsoen bilaketak, hedadura handiko lur zabalak zeharkatzera behartu zuen gizakia. Fenomeno hau magnitude handian eman zen, eta horren inguruan (Sutcliffek in Harold, 2013) aipatu zuen herri mundial guztiak aitzinean eman diren migrazioaren emaitza direla.

Makro mugimendu hauen inguruan, P. Albitek (2008:34) esan zuen:

Mende aldaketa honetan munduan gertatzen ari diren aldaketa ekonomiko, politiko eta kultural bortitzek agerian utzi dute, planetaren «iparraldean» zein «hegoaldean», gure planetan gauzatzen ari den kultura-aniztasuna handia eta garrantzitsua dela.

Ondorioz, aniztasunak aldaketak dakartza gure gizartean eta beraz, hezkuntzan.

Migrazioaren barne prozesuan kulturak influentzia handia dauka. P. Albitek (2008) esaten du kultura terminoak zibilizazio oso batek dituen balioak direla. Balio horiek anitzak badira multikulturalismoak hartzen du parte; RAEk kultura-aniztasuna kultur desberdinen bizikidetzeta dela adierazten du, beraz, multikulturalismo horren barruan migrazioak daukan influentzia nabarmena izan da historian zehar eta gaur egun. Kultur aniztasunarekin bat egiten duen kontzeptua kultur artekotasuna da, berdintasun edo ekitate errearen alde borroka egiten duen burujabetze tresna, arlo kulturean, azalekoan eta materialean (Alavez, 2014).

Aurreko guztia kontuan hartuz, Tizónek (in Micolta 2005) migrazioa honela definitzen du; estatu edo eskualde batetik beste batera lekualdatzen den jendea da, betiere, desberdina eta urrunekoa bada. Migratzen duenak, lekualdatutako estatu edo eskualdean, ohiko bizitzan egiten diren ekintzak egiten ditu eta han bizi dela inplikatzeko duen denbora tartean instalatu behar da migrante bezala kalifikatzeko. Denbora tarte hori ez dago finkatuta, dena den, banku mundialak urte baterako erresidentzia edukitzea zehazten du (Gómez, 2010).

Migrazioarekin jarraituz, emigrazioa eta immigrazioa barne hartzen duen prozesua da eta termino hauek definitzea migrazio hitza ulertzeko ezinbestekoa dela esan daiteke. Jaioterria uzten duena atzerrian kokatzeko emigrante hitzari erantzuten dio, aldiz, immigrantearen kasuan, atzerrian dagoen estatu edo eskualde batera

ailegatzen dena da. Beraz, migrazio hitza zuzena da aurretik azaldutako bi kontzeptuei buruz hitz egiterako orduan (Quirós, 2018).

Migrazioaren kausak gizartean

Ekonomistak prestatuta daude gobernuari aholkatzeko eta migrazioaren kausak aztertzeko herrialde hartzaileetan nahiz jatorrizkoetan. Hala ere, publikoari kezka sortzen dion migrazio mundialaren mugatzaileei buruz hitz egiterako orduan ez daukate hainbeste prestakuntza (Hatton eta Williamson, 2004).

Fenomeno honen inguruan, akordio bat existitzen da non esaten den globalizazio mundiala handitu egiten ari dela Bigarren Mundu Gerraren ondorengo mende erdian. Globalizazio handitasunaren kontsiderazio hau, migranteei esker, nazioarteko mugen bitarteko faktorek eta ondasunen mugikortasuna aurrekaririk gabeko goratasun berriak ekarri dutela esan nahi du. Edonola ere, gerta daiteke faktore eta ondasunen nazioarteko mugikortasun hori orain dela mende batekoa bezain handia ez izatea (Hatton eta Williamson, 2004).

Aurretik aipatutako globalizazioaren goratasuna kontuan hartuz, esan daiteke lekualdaketa internazional hauek fenomeno sozialengatik (politikoak, ekonomikoak, kulturalak, hezkuntzakoak, erlijiosoak, eta abar) eta fenomeno naturalengatik (urakanak, lurrikarak, eta abar) gertatzen direla (Quirós, 2018). Fenomeno hauen ondorioz, egoera desberdinak ematen dira; badaude guden errefuxiatuak, diktadura batetik alde egin nahi dutenak, dena arriskatzen dutena bizi kalitate hobe bat bilatzeko eta abar (Grijelmo, 2018).

2012. urtean Biztanleriako Nazio Batuen Funtzak adierazten zuen nazioartean eta barneko mailan, migrazioaren kausa nagusien artean hauek nabarmentzen direla: familia nahiz banakakoaren bizi kalitate hobe baten bila joatea; herrialde batean edo herrialde desberdinen sartze desberdinengatik; jatorrizko eta helmugako estatuen lan eta migrazio politikarengatik; gatazka politikoengatik; ingurumen naturalaren degradazioarengatik, barne hartuz, ereiteko lurren galera, basoen galerak edota larreen galeragatik eta irteera profesionalengatik, hau da, formatuak dauden gazteen migrazioa estatu industrializatuen lan indarren galerak betetzeko (Harold, 2013).

Ikusten denez, Grijelmo eta Biztanleriako Nazio Batuen Funtsean kausak errepikatzen dira, haatik, nahiz eta kausa horien ezaugarriak desberdinak izan, egoera hauek guztiek ezaugarri komun bat daukate: ez dutela bidaiatzen bidaiatzeagatik, jasoak

izateko eta leku horretan kokatzeko lekualdatzen direla (Grijelmo, 2018). Ondorioz, kausa hauek aurrerago azalduko diren ondorioak sortzen dituzte mundu mailan.

Migrazioaren ondorioak herrialde hartzailean

Migrazioaren kausak, ondorioak sortzen ditu herrialde hartzaileetan. Immigranteei buruzko aurreiritziak daude natiboen artean. Gizarte natiboak pentsatzen du immigranteek langabezia tasa igotzen dutela, zerbitzu sozialen borroka dakartela, soldataren beherakada sortzen dutela, gaixotasunak ekartzen dituztela, ondasun higiezin/higigarrien prezioak apaldu egiten dutela eta biolentoak direla. Dustman, Frattini eta Glitzentzat kontu handiko ebaluazioak egin behar dira migrazioaren efektuaren orokortzeak ekiditeko (Gómez, 2010).

Immigrazioa dagoen estatuen produktibitate maila kontuan hartuz, lanpostuen eskaintza oinarri izanda maila positiboa dago. Immigranteek aberastasunak sortzen dituzte egiten duten lanaren bitartez. Gainera, kontribuzio fiskalak eta parafiskalak egiten dituzte, eta segurantza sozialari ere Espainian, Ingalaterran eta Estatu Batuetan egindako ikerketa desberdinen arabera (Gómez, 2010). J. L. Simon ekonomistaren arabera, immigranteek gogor lan egitera eta aurreztera jotzen dute, joera handia daukate berriztera eta negozioak egitera langile natiboekin konparatuz; sexu, adina eta hezkuntza maila berdina izanda ere. Beste herrialde batera joaten den jendea ez da laguntza eske geldirik egoten den horietakoa (Olivares, 2014).

Gizarte-zerbitzuen arloan, hasiera batean posiblea da immigranteek gehiago eskatzea instalazioaren fasean aurkitzen direlako eta behar handiak dituztelako baina denbora pasatu ahala zergadun garbiak bihurtzen dira. Gainera, enpresariak bihurtu daitezke eta beraien asmaketa gaitasuna garatu ahal dezakete (Gómez, 2010). Immigranteak biztanleria espainiarraren % 12,2a dira eta gizarte-zerbitzuen %6,8 hartzen dute soilik, beraz, gastatzen dute dagokiena baino gutxiago (Playa eta Heredia, 2011).

Immigrazioaren kontra dagoen beste argumentu bat, biztanleriaren kopurua handitzen dela eta dauden errekurtsoen aurrean desoreka sortzen dutela, ondorioz, txirotasunerako bidea ekarri ahal duela horrek, hau da, “asko garela” dauden errekurtsuekin konparatuz. Argudio hau falazia bat da, izan ere, estatu hartzaileak; orokorrean garapen handiko estatuak dira, jaiotza-tasa oso baxuak eta biztanleriaren zahartze maila altua dute. Gainera, Simónek (in Gómez, 2010) esaten du, geroz eta

jende gehiago dagoenean, depositu berriak aurkitzeko eta produktibitatea igotzeko adimen gehiago dagoela, lehengaiekin edota beste ondasun guztiekin.

Migrazioaren ondorioak jatorrizko herrialdean

Beste aldetik, jatorrizko herrialdetan iritzi desberdinak daude, kasu honetan, jendearen balorazioa positiboa da hezkuntza, prestakuntza eta atzerrian bizitako bizipenen mailagatik eta lekualdatzen diren pertsonen egoera ekonomikoa hobetzen duelako, hala ere, kapital sozial nazionalaren galera dakar. Bestalde, desoreka erregionalak gertatzen dira migrazio tasa altuak dauden lekuetan. Leku hauetan, presio demografikoak, langabezia, desberdintasun erregionalak, eta kostu sozialak daude, Azken hauek, desegituraketa familiarrengatik gertatzen dira, eta honek, banaketak, bortxaketen tasa igotzea, drogen kontsumoa, eskola-porrota eta abar dakartzate, hau da, kontrol falta sortzen da leku horietan. Beraz, errefortzu polizialak, hezkuntza planak eta birgizarteratze planak egin behar dira eta kostu ekonomikoak ekartzen du horrek (Gómez, 2010). Beraz, emigrazio tasa handia dauden herrialdeen egoera desegonkortzen da.

Gerta daiteke emigranteak bere jatorrizko herrialdeetara bueltatzea. Hori gertatzen denean bizitza ekonomikoan aldaketa garrantzitsuak ekar ditzakete beraiek ekarritako esperientzia eta gaitasunen pilaketagatik. Etorrera guzti horiek estatu horren egoera hobetu dezake, adibidez, bigarren mundu gerraren ondoren Italiatik Alemaniara bueltatu zen jendearen kasua (Gómez, 2010).

Etorrera hauek ondasunen sarrerak handitzen dituzte, gainera, ekintzak egiteko ideia eta modu berriak sortzen dira. Hala ere, etorrera asko suertatzen badira eta jatorrizko herrialdean lan egiteko aukera gutxi badaude desegonkortasuna suertatu daiteke herrialde horren egituraketan. Adibidez, migratzaileak kanporatzen dituzten herrialdeen ondorioz, Kuwaitera eta Iranera jende migratzaileen pilaketa bat egon zen Golkoko gudan 1990. urtean. Horrek, langabezia tasa handia sortu zuen (Gómez, 2010).

Aurrekoa barne hartuz, Izquierdok (2011) adierazi zuen itzultzen den migrantea, bere jatorrizko herrialdera bueltatzen den pertsona dela eta han geratzeko asmoarekin egiten duela kanpoko herrialde horretan denbora asko eman ondoren. Hori guztia borondatez edo behartuta izan daiteke. Borondatez bada, Espinosak (1998) helarazi zuen herriminagatik edota hartutako herrialdean integratuta ez sentitzearen sentimendu hori dela eta, bueltatzen direla migrante batzuk bere jatorrizko herrialdeetara. Dena den, migrante askok sozietate berrian daukaten konpromisuengatik eta bueltatzekotan bizi

kalitate ona izateko aukera urriengatik erabakitzen dute ez bueltatzea (Mestries, 2013). Aldiz, behartuta bada, herrialde horren egoera dela eta edo kanporatuak izan direlako suertatzen da.

Ikasle migratzaileen egoera

Migratzaileen artean adingabeko haurrak daude eta egoera desberdinetan lekualdatzen dira. Badaude bere gurasoekin edo guraso batekin migratzen dutenak. Horietako familia asko baztertuta sentitzen dira eta kasu askotan pobrezia maila altua dute. Egoera txarrenetan dauden migrante familiak, dokumentaziorik gabe bizi direnak dira, izan ere, oinarrizko zerbitzuen eskubiderik gabe daude, gainera beldurrarekin bizi dira herrialde berritik kanporatuak edota giltzapetuak bukatu ahal dutelako. Egoera hauek haurraren ongizatea baldintzatzen dute eta haien osasun fisikoa eta mentala okertzeko arriskua dago. Oinarrizko zerbitzuen eta bizitza duin baten gabeziak haurraren garapen potentziala era negatiboan baldintzatzen du (Collantes. S, 2014).

Familiar batekin migratzen dutenen egoera aztertu ondoren, bakarrik bidaiatzen duten haur migratzaileen egoera aztertuko dugu. Bakarrik migratzen duten haurrak gizakien traten biktimak izan ahal dira, mota guztietako indarkeria jasateko arriskua dute edota mafien edo beste indibiduo batzuen eskuetan erori daitezke beraien bizitzak arriskuan jarriz. Beste batzuek hilabete batzuk dituzte eta horietako asko desagertu egiten dira. Gerratik edo muturreko biolentziatik ihes egiten duten haurrak lekualdatzen dira ere. Bizi izan duten esperientziagatik larrituta etortzen dira, gainera, babes-etxe bat eta babesaren eskubidea izateko arazoak dituzte. Tramiteak oso luzeak dira eta ez daude haientzat egokiturik. Dena den, jatorrizko nahiz hartzailea den herrialdean geratzen badira bizitza erraza izateko aukerak murrizak dira (Collantes. S, 2014).

Hezkuntza arloan sartuz, Ararteko erakundeak (2011) esaten duen bezala, gaur egun ikastetxe askok edo ia denek dauzkate beste herrialde batzuetatik etorritako ikasleak, nahiz eta oso proportzio desberdinetan izan. Hain zuzen ere, gehienbat gai hauen gaineko eztabaida izan da gizartean: ikastetxearen arabera ikasleak oso modu desberdinean banatuta daudela eta gehienbat edo ia bakarrik ikasle etorkinentzat diren ikastetxeak Europako beste herrialde batzuetan gertatu den bezala gertatu daitekeela.

Horren ildotik, Euskal Herriko migratzaileen seme-alabak eskola batzuetan pilatzen dira eta arazo hori bizi-bizi dago zentroen artean. Sareen arteko desorekari ez ezik, sare bakoitzaren barruko egoerari ere begiratu dio Eskola Kontseiluak, eta

desoreka gehiago sumatu ditu: «Pilaketa egoerak». Hizkuntzaren aldetik, D ereduko matrikulazioa igotzen ari da migratzaileen umeen artean, eta bat dator jada Haur Hezkuntzan (Goikoetxea 2018). Datu hauek kontuan hartuz, bazterketa eta marjinazioa egungo errealitate bat dela esan daiteke, hau da, segregazioa egungo sareen errealitate bat da.

Nola tratatu migrazioaren prozesua eskolan

Gutxiengo etnikoaren presentzia errealitate bat da eta hezkuntzako agente guztientzat, autoritatearentzat eta formaziozko irakasleen kasuan adierazgarria izan behar du. Ez du balio jada, irtenbide puntualak izatea arazo zehatzei momentu zehatz batean aurre egiteko. Egungo egoerak aldatu behar du hezkuntzan lan egiten duten pertsona guztien pentsamendua, horrela, kultura-artekotasuna errealitatea dela aintzat hartuko da. Beraz, ezin da hezkuntza proiektu bat garatu gutxiengo etniko baten parte diren ikasleak kontuan hartu gabe. Kultura-artekotasunak bazterketa deuseztatu behar du eta oinarrizkoa den zeharkako ardatz bat bihurtu behar da (Fernández, 2004).

Vigotskyren (in Arrona, 2012) ikuspegitik, Gizakiaren garapena bitartekaritzaren bidez ulertzen da. Honek akulturazioaren prozesua inplikatzeko du banakakoak kulturalki eta sozialki hartzen dituen ezaugarriengatik. Honen ildotik, Vigotskyk eta Colek (1979) adierazten dute prozesu honek haurren plano soziala eta indibidualaren garapena baimentzen duela non sozietatean eta kulturaren bizitzeko gaitasunak ikasten duten (Arrona, 2012).

Eusko Jaurlaritzak egindako ikasle immigranteen atentziorako programak (2003) adierazten du kohesio sozialaren printzipioa bermatzeko, kultur aniztasunean oinarritutako hezkuntza behar dela, hau da, aniztasunarekiko errespetua eta berdintasuna. Haur eta gazte ikasle immigranteen hezkuntzan, kasu askotan egoera sozial erdeinatu batean bizi dira eta eskolak hau gainditu behar du, horretarako, hainbat ezaugarri hartu behar dira kontuan: Errefortzu linguistikoa, arrakasta eskolarra bultzatu, kultura desberdinetako pertsonak hezkuntzan inplikatu, familia minoritarioen arteko elkarrizketak/harremanak bultzatu, jarrera zapaltzaileen aurrean erne egon eta aldaketetan lan egin eta aniztasun kulturalen arteko liskarrak elkarrizketaren bitartez konpontzea.

Programa honekin jarraituz, lehen esandakoaz aparte ikasle immigranteak taldean dagoela ikusi behar du, estimatua sentitu behar da bere kultura eta baloreak bezala. Beraz, Vigotskyk aipatzen duen akulturazioa ekiditeko beharrezkoa da beste

kulturen edukiak Curriculumean sartzea, ekintza didaktikoetan beste kulturen elementuak esleitzea, eskolaren bizitzan beste kultura eta hizkuntzen ezaugarriak presente egotea, kultura gutxituen sarbideak erraztea eta kulturen arteko elkarriketa kritikoa ezartzea.

Programa honen xedeak ikasleriak jarraitzen duen Curriculum berdinerako sarbidea izatea, hizkuntza ofizialen ahozko eta idatzizko kontrola eta ingurune sozial eta eskolarrean autonomia pertsonalaren lorpen progresiboa izatea dira. Hau lortzeko neurri hauek hartuko dira: ikasleriaren behar linguistiko eta hezigarrien diagnostikoa burutzea, ikasleria immigrantearen eskolatzeko egokia eta azkarra erraztea, behar hezigarriak eta linguistikoak asetzea adaptazio kurrikularra edo errefortzu kolektibo edota indibidualen bidez, autoktonoak diren ikasleak immigranteak diren ikasleei berdinak direla adieraztea eta berdintasunean hezteko indutzea eta desberdintasun kulturalen arteko integrazioa erraztea.

Zein eragin izan du migrazioak haur eta gazte literaturan?

Migrazioaren gaia helduen gai bat dela uler daiteke, hala ere, haur eta gazte literatura ez da exodoaren esperientziarengatik kanpoan geratu. Kontakizun asko bidaiak dira non gazteak eta haurrak aurre egin behar dieten babesgabetasunari, abandonuari eta erbesteari. Obra hauek, migratzen eta desintegratzen den haurtzaroari buruzko irudikariak dira, beste espazio batean jaiotzeko, guztiz berria dena nobedadez egina, baina nostalgiaz, beldurrez eta ezjakintasunez sortua (Egaña, 2015).

Aurrekoarekin bat eginez, Euskal Herria mailan argitaletxe askok nahi dute gazte eta haur literaturaren munduaren bitartez beste errealitate batzuetan sartzea eta horiek transmititzea. Haien katalogoetan mestizajea sozietatean, emigrazio masiboa eta aniztasun kulturalaren fenomenoaren gaitetza txertatzen ari dira. Dena den, P. Zubizarretak 2008ko Haur Literaturaren Biltzarrean hau helarazi zuen: "kontuz ibili behar dugu hainbeste irakurketa bideratuarekin, literaturaren funtzionalitatearekin, gure eskemak proiektatzearekin, onkeria edo humanismoarekin; askotan, pasibotasuna eta konformismoa besterik ez dugulako lortzen. Haur literatura xumetasunarekin lotuta dago, baina konplexutasunarekin ere lotuta egon beharko luke. Gure ardura da azterketa zorrotza egitea, eta horretarako bildu gara" (Anso, 2015). Beraz, beste errealitate batzuk islatu nahi badira, ezin da konformismoan erori, ezin da ahaztu idazten dena literatura dela.

Lehenagoko kapituluak aipatu den Eusko Jaurlaritzak egindako ikasle immigranteen atentziorako programan zentratuz, Haur eta Gazte Literatura erreminta ezin hobea da. Haur eta gazte migranteen egokitzapenerako instrumentu egokia da. Ilustrazioek eta istorioek aurretik izan duten egoera ezagutzera errazten dute eta haien etxebizitza galtzearen eta bizi berri bat lortzearen dualismoaren emozio eta sentimenduak islatzeko baliagarria den erremintak dira. Errespetua, enpatia, solidaritatea, ausardia eta ezbeharrak gainditzeko baloreak dira obra hauek duten ezaugarriak. Horrela, irakurleek bizi duten egoera berriaren inguruko kontzientziazioa lortzen dute eta besteekin erlazionatzeko moduen berri ematen dute. Beraz, balore desberdinen edota berdinen onarpena eta pertsonen arteko eta sozietateen arteko gogoetak egiteko, horrelako obrak integrazio eta inklusiorako ikasketa sozial eta afektiborako abiapuntu dira (Egaña, 2015).

Nola eta zer agertu da haur eta gazte literaturan?

Antzinako kulturek, inprenta asmatu baino lehen, ez zioten haurrari espazioa utzi, heldua zen erdigunea. Dena den, Erdi Aroan haurrentzako liburu gutxi batzuk idatzi ziren, hala nola, Don Juan Manuelren *El Conde de Lucanor*. Liburu hauek haur konkretu batzuentzat ziren noble edo erregeen mandatuak. 400 urteko periodoan inprentaren asmakuntzarekin 1440. urtean eta liburuak erreproduzitzeko aukerarekin, haurrentzako liburuen agerpenak hasi ziren eta autoreen artean, garrantzitsuenak Grimm anaiak eta Andersen (Cerrillo, 2015).

XVII. mendean literaturak bi asmo zeuzkan; batetik, literatura pedagogikoa eta bestetik, literatura moral edota erlijiosoa. Mende horren amaieran, Perraultek argitaratu zuen *Perraulten ipuinak*, non agertzen diren *Erpurutxo*, *Katu botaduna*, *Loegile ederra* eta abar. XVIII. Mendean haurtzaroa aldatu egin zen burgesiaren agerpenagatik (klase sozial bezala) eta iraultza frantsesaren ondoren, honek hartu zuen boterearen ondorioz. Honi esker, haurra familiaren funtsezko elementu bezala hartu zen, beraz, literatura garrantzia hartu zuen baina modu didaktiko batean, dena den, mende amaieran autore batzuek, John Lockek bezala, esaten zuten irakurtzen ikasi ondoren gozatzeko liburu atseginak behar zituztela (P.C. Cerrillo, 2015).

XIX. mendean erromantizismo garaian hasi zen tradizio popularraren ikasketa eta interes literarioa, honek guztiak, folklore nazionalari bizia eman zion. Mendearan erdian errealismoa agertu zen, honekin batera, Lewis Carrollen *Alizia herrialde miresgarrian* argitaratu zen. Liburu hauek burgesia txikia eta erdi klaseko tematika

aurkezten zuten non, haien arazoak, ametsak eta ilusioak agertzen ziren. Garai honetan didaktismoa gainditu zen (Cerrillo, 2015).

XX. mendeko 60ko Hamarkadan Europan garatutako Haur Literaturaren korrante berriak errealismoaren garapena ekarri zuen eta tematika sozialak, magikoak edota kritikoak agertu ziren. Garai honetan, umearekiko babes jarrera horren bazterketa egon zen errealitatearen aurrean. Beraz, Haur eta Gazte literaturan gatazka sozial eta pertsonalak barne hartzen ditu.

Gaien zabalkundeari esker heriotza, arrazismoa, askatasuna, ekologia, banaketak, sexismoa, ezgaitasunak, migrazioa eta abarreko gaiak agertzen hasi ziren. Gai hauen ondorioz, minaren eta gatazken ezkutaketa sorrarazten hasi zen. 70eko hamarkadan, errealitatearen eboluzio bat planteatzen da; ikuspuntu kolektibo eta borrokalari batetik (feminismoa, baketasuna eta abar) pertsonaren eta gatazka indibidualen arretari lekualdatuko da (bakartasuna, gaixotasuna eta abar). Aurretik azaldutako guztiaren xedea gatazkak konpontzeko gaitasunak handitzea da.

METODOLOGIA

Lehen aipatu ditugun helburuak kontuan hartuz, ikerketa gauzatzeko marko teorikoa azalduko dugu. Behin teoria izanda aukeratu ditugun obra literarioak aztertuko ditugu. Horretarako fitxa bat prestatu dugu (ikus eranskina I). Fitxa horretan aurretik egindako marko teorikoarekin bat datorren item desberdinak aztertuko ditugu. Azterketa gauzatzeko bi corpusetan oinarrituko gara:

- Lehenengo corpusean migrazioarekin zerikusia daukaten hogeita bost obra literario aukeratuko ditugu (ikus eranskina II). Hauek aukeratu ondoren, fitxa baten bidez aztertuko ditugu (ikus eranskina IV).
- Bigarren corpusean zoriz aukeratutako hogeita bost liburu aukeratuko ditugu (ikus eranskina III). Hogeita bost liburu horien artean migrazioaren gaia agertu daiteke ala ez, horiek aztertuko ditugu aurretik aipatutako fitxa berdinarekin (ikus eranskina IV).

Arestian aipatutako fitxan, liburuaren datuak eta marko teorikoan azalduko teoriarekin bat datozen hamabi item daude:

- Obraren migrazioaren lanketa.
- Migratzailea den pertsonaia nagusiaren egoera.
- Egoera familiarra.
- Azalaren kolorea.
- Zein den bere adina.
- Migratzailearen maila ekonomikoa.
- Istorioan zehar lagunak agertzen diren ala ez.
- Egoera emozionala.
- Zailtasunak dituen ala ez.
- Jatorria.
- Migrazioaren kausa.
- Generoa.

. Item horietan eta teorian oinarrituz sei hipotesi atera ditugu. Hipotesiak bi multzotan banatu dira corpusaren arabera.

- Lehenengo multzoan bi corpusak hartuko dira kontuan eta corpus bakoitzak bere azterketa izango du:
 - Familia batekin bizi diren immigranteak izango dira obren pertsonaia nagusi gehienak.
 - Azalaren kolorea iluna daukaten gazteak izango dira obren pertsonaia nagusi gehienak.
 - Jatorri afrikarra dituzten eta ekonomiko baxua daukaten pertsonaia nagusiak izango dira.
 - Zailtasun psikologikoak dituzten eta triste bizi diren mutilak izango dira.
 - Lagunak dituzten gudaren migratzaileak izan izango dira.
- Bigarren multzoan bigarren corpusean oinarriturik hipotesi bat dago:
 - Bigarren corpusean oinarritutako liburuen artean ez da agertuko migrazioaren gaiarekin zerikusia duen obra literario bat.

Bi corpusetako berrogeita hamar liburuen fitxa bete ondoren, fitxaren barruan dauden item bakoitzaren emaitzak aipatuko ditugu grafikoak interpretatuz. Behin emaitzak izanda, ondorioak aterako ditugu lehen aipatutako hipotesiekin konparatuz. Ondoren, ondorio orokorrak azalduko ditugu. Azkenik, hobekuntza proposamena egingo dugu.

EMAITZAK

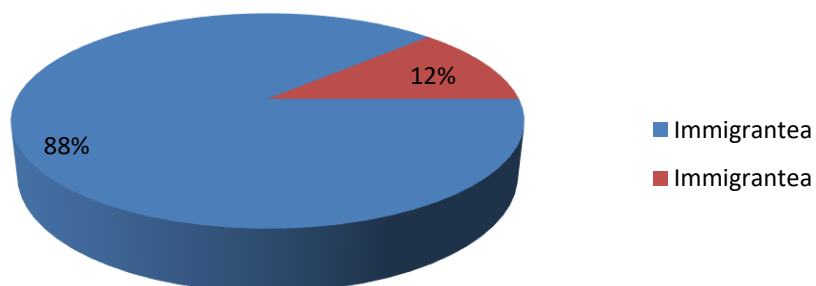
Lehenengo corpusa:

Lehenengo corpus honetan migrazioaren gaia agertzen diren aukeratutako obra guztien ($Z=25$)¹ azterketa fitxa egin ondoren (ikus eranskinak IV 1. corpusa), atera diren emaitzak helaraziko ditugu.

¹Z=Liburu kopurua.

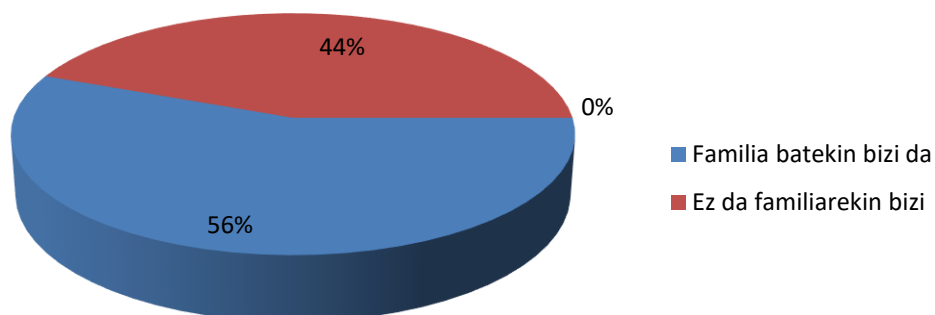
Egoera migratzaileari dagokionez, aztertutako pertsonaia migratzaileen %88a (Z= 22) immigranteak dira, emigranteen kasuan, aldiz, %12 (Z=3).

Migratzailearen egoera

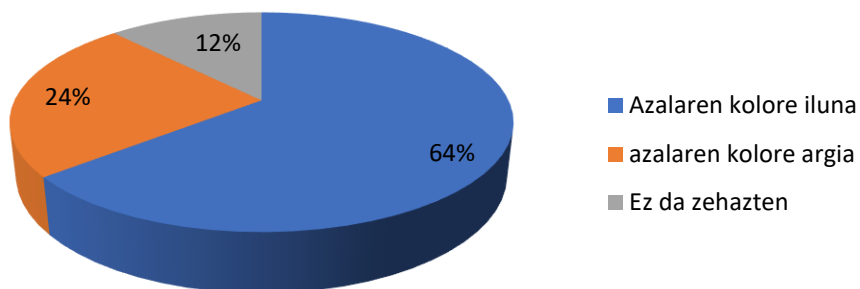
Egoera familiarrari erreparatuz, %56a (Z=14) ez dira bakarrik bizi, familia batekin bizi dira eta %44a (Z=11) familiarik gabe. Beheko grafikoan ikus dezakegunez, lehenengo corpusean azertu ditugu obra guztietan pertsonaiak daukaten egoera familiarra zehazten da.

Egoera familiarra

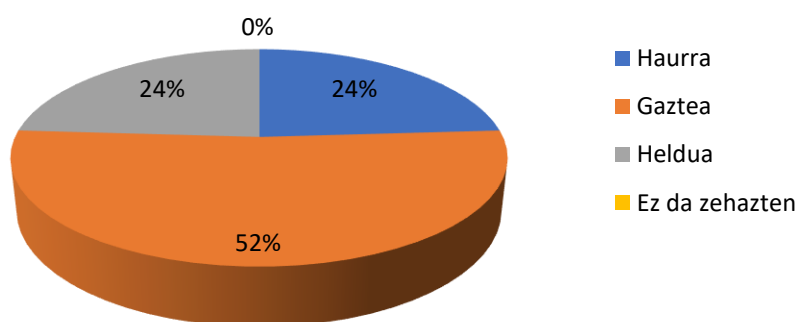
Azalaren kolorean murgiltzen bagara, grafikoan ikus dezakegu pertsonaia migratzaileen artean gehienek azala iluna daukatela %64 batekin (Z=16) eta %24 (Z=6), aldiz, azal argia. Dena den, %12 (Z=3) obren kasuan, ez da azalaren kolorea zehazten.

Azalaren kolorea

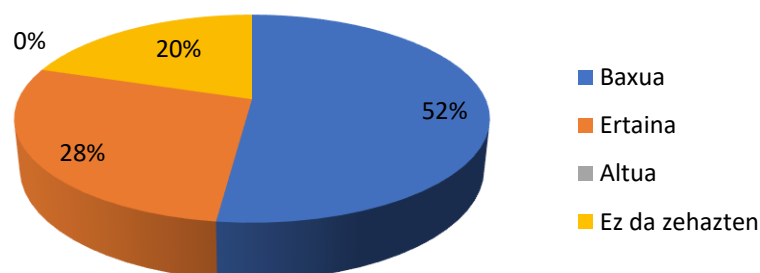
Migratzailearen adina aztertu ondoren, obra gehienetan pertsonaia gaztea da %52 batekin (Z=13). Pertsonaia helduen kasuan, obra guztien % 24ean agertzen dira (Z=6) haurren kasuan bezala. Bestalde, grafikoan ikus dezakegunez, obra guztietan pertsonaien adina zehazten da.

Migratzailearen adina

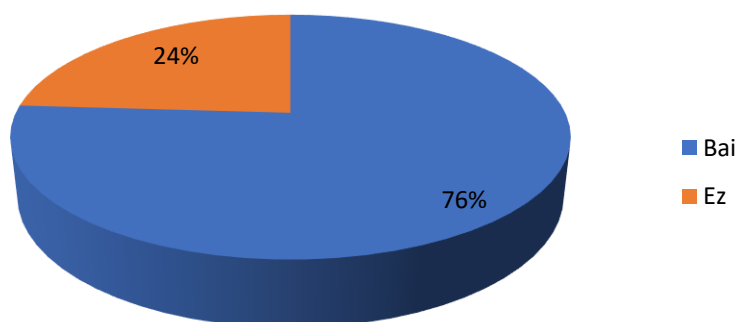
Maila ekonomikoa kontuan hartzen badugu, istorio gehienetan gabeziak dauzkate arlo ekonomikoan %52ko ehunekoarekin (Z=13). Maila ertainari dagokionez, obra guztien %28aren kasuan (Z=7) agertzen da. Jarraitzeko, lehenengo corpusean ez da agertzen maila ekonomiko altua duten pertsonaiak. Azkenik, aipatzekoa da ez dela beti maila ekonomikoa zehazten, izan ere, obra guztien %20aren kasuan ez da agertzen (Z=5).

Maila ekonomikoa

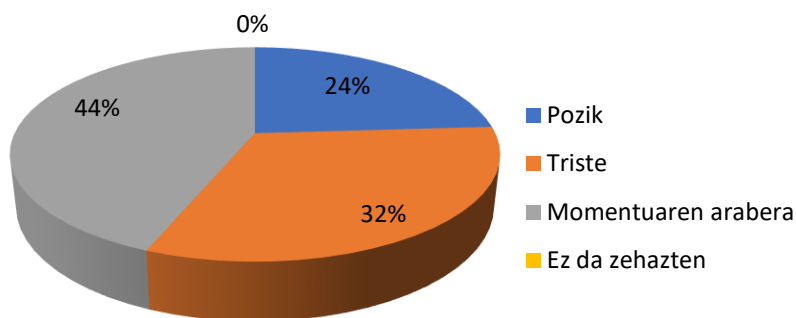
Istorioan agertzen den pertsonaia migratzailearen lagunen agerpena ikertu ondoren, grafikoan ikus dezakegu gehienetan lagunak dituztela %76ko ehunekoarekin (Z=19). Hala ere, obra guztien %24aren kasuan, ez dira istorioan zehar lagunak agertzen.

Obran zehar lagunen egoera

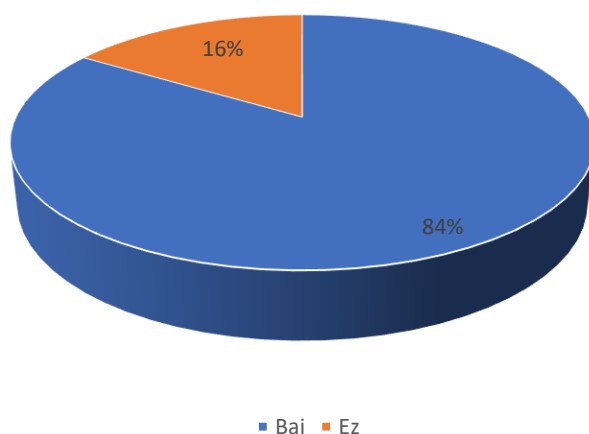
Egoera emozionalaren kasuan, pertsonaia guztien artean gehiengoak momentuaren arabera egoera emozionala dauka %44 batekin (Z=11). Jarraitzeko, liburuen %32a triste bizi diren pertsonaiak dira (Z=8). Hala ere, lehenengo corpusean agertzen dira pozik bizi diren pertsonaiak %24koarekin (Z=6). Azkenik, esan beharra daukagu obra guztietan zehazten dela pertsonaiaren egoera emozionala.

Egoera emozionala

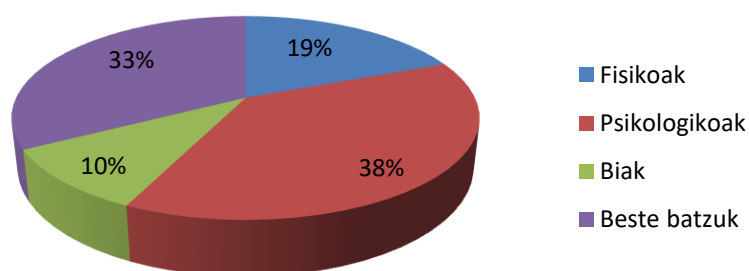
Pertsonaien zailtasunen arloan sartuz, aztertutako istorioetan agertzen diren migratzaile gehienek zailtasunak dauzkate %84arekin (Z=21) eta %16ak arazoak ez dituzten pertsonaiak adierazten du (Z=4).

Zailtasunak

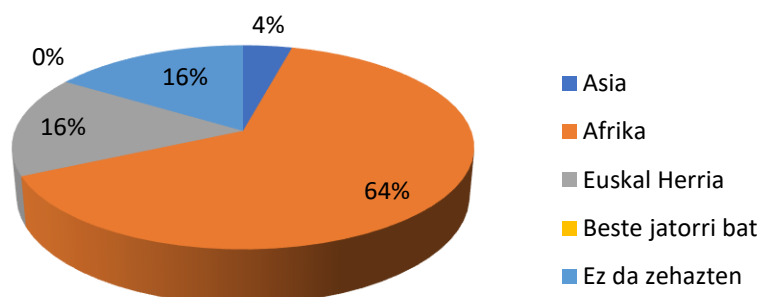
Zailtasunak dituztenen artean (Z=21) mota desberdinak dituzte. Horietatik %32a arazo psikologikoak jasaten dituzten pertsonaien kasuak dira (Z=8), % 19a arazo fisikoak (Z=4), %10 arazo psikologikoak eta fisikoak dituztenak dira (Z=2) eta %33a beste arazo mota batzuk dituztenak (Z=7). Beste motatako zailtasunak dituzten obren artean, *Omar dendaria* obran adibidez, paperak lortzeko arazoak ditu pertsonaia migrante nagusiak.

Zailtasun motak

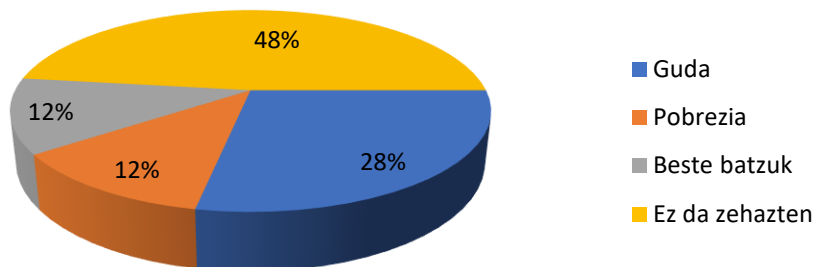
Aztertutako pertsonaien jatorriari erreparatuz, emigrazioa eta immigrazioa agertu da. Immigrazioaren kasuan, %64a Afrikatik beste herrialde batera lekualdatu diren pertsonak dira (Z=16). Asiatik immigratukoaren artean soilik *Azadah* obran agertzen da %4 batekin (Z=1). Emigrazioaren kasuan, aldiz, Euskal Herritik emigratu duten pertsonaia obra guztietatik %16ari dagokio (Z=4). Bestalde, ez dira agertzen grafikoan agertzen ez den beste jatorri bat daukaten pertsonaia eta %16an ez da zehazten zein den pertsonaia migratzailearen jatorria.

Jatorria

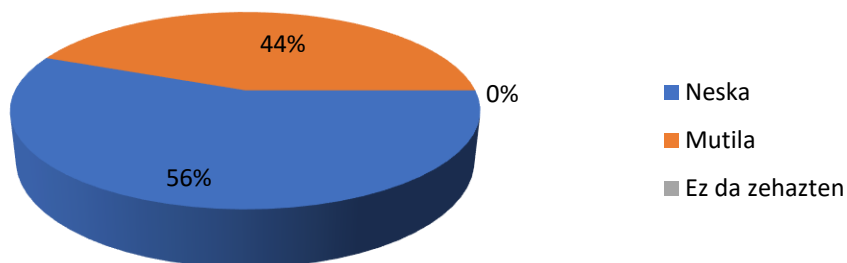
Migrazioaren kausari dagokionez, gehiengo kasuetan ez da zergatia zehazten %48a hain zuzen ere (Z=12).

Migrazioaren kausa

Grafikoa ikusita esan dezakegu aztertutako liburu guztietan generoa zehazten dela. Ehunekoei erreparatuz, %56ko migratzaileak neska dira (Z=14) eta %44a mutilak (Z=11).

Generoa

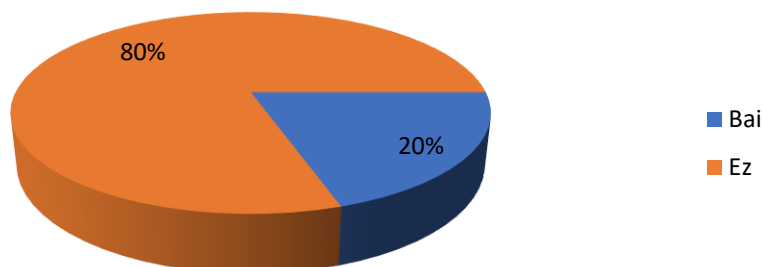

Bigarren corpusa

Bigarren corpusean zoriz aukeratutako liburu guztien (Z=25) azterketa egin da (ikus eranskinak IV 2. corpusa) eta atera diren emaitzak azaleratuko ditugu.

Migrazioaren lanketari dagokionez, aztertutako liburu guztien (Z=25) artean %80ak ez du migrazioaren gaia lantzen (Z=20). Gainontzeko obretan (Z=5) migrazioa istorioaren parte da liburu guztien %20arekin.

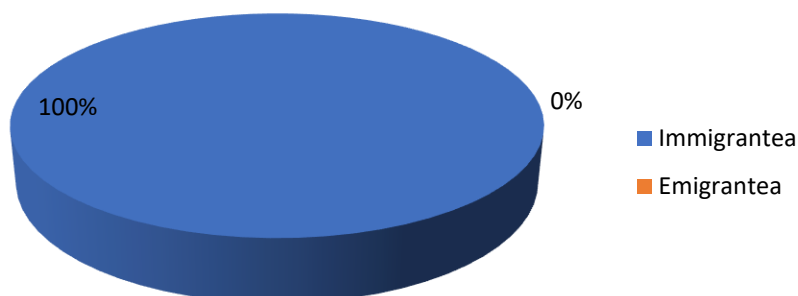
Migrazioaren lanketa

Ikusita aztertutako liburu guztien (Z=25) artean %20a migrazioaren gaia lantzen dutela, beheko grafikoen interpretazioa migrazioa lantzen duten obra literarioetan zentratuko gara (Z=5).

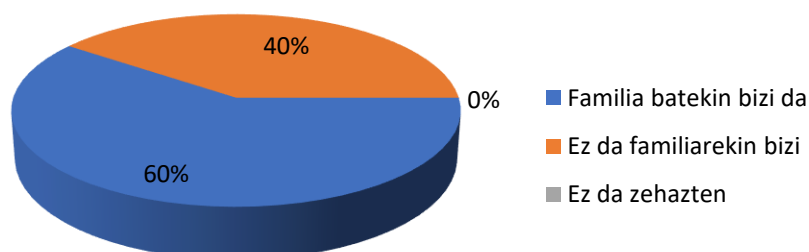
Migratzailearen egoerari erreparatuz, esan dezakegu liburu guztietatik (Z=5) %100 Immigranteak direla. Beraz, bigarren corpus honetan ez daude emigratioa lantzen duten liburuak.

Migratzailearen egoera

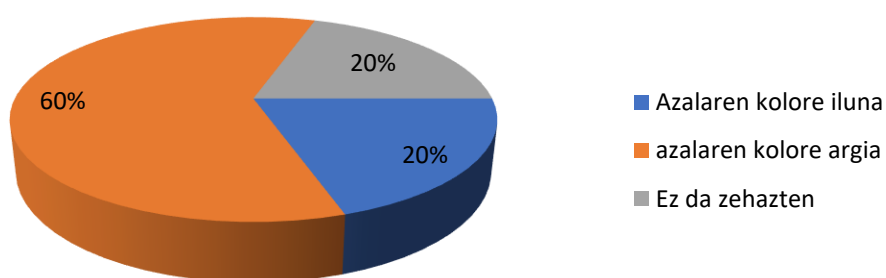
Egoera familiarra aztertuz, aztertutako obren %60a familiarekin bizi diren pertsonaiei dagokio (Z=3) eta familiarekin bizi ez diren migratzaileen kasuan %40a (Z=2).

Egoera familiarra

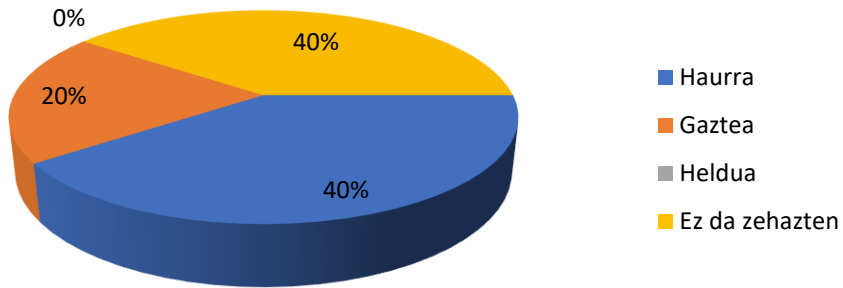
Azalaren kolorean murgilduz, ikus dezakegu pertsonaia gehienek azalaren kolorea argia daukatela %60 (Z=3). Azalaren kolore iluna duten pertsonaien portzentaia, aldiz, %20koa (Z=1) da. Bestalde, esan dezakegu %20an (Z=1) ez dela azalaren kolorea zehazten *Hiru Bidelapurrak* obra literarioaren kasuan.

Azalaren kolorea

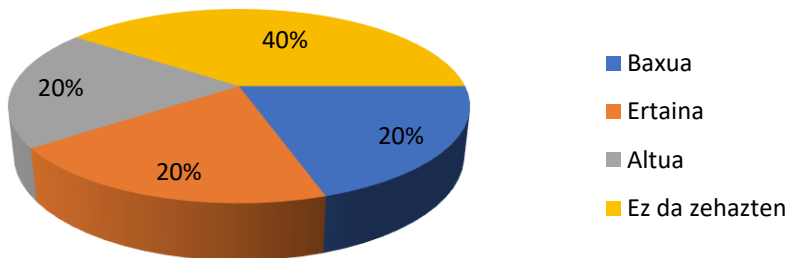
Adinaren arloa ikertuz, %40an ez da zehazten (Z=2). Zehaztuta dauden obretan, %40a haurren kasuari dagokio (Z=2) eta %20a gaztea den pertsonaiari dagokio (Z=1). Bestalde, bigarren corpus honetan grafikoan ikus dezakegunez ez dago helduen presentziarik.

Migratzailearen adina

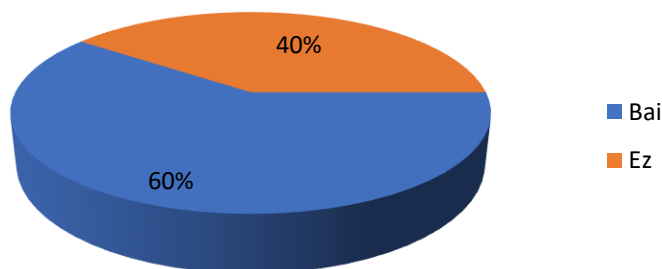
Maila ekonomikoa kontuan hartzen badugu, liburu gehienetan ez da zehazten %40 batekin (Z=2). Zehaztuta dauden obretan %20 gabezia ekonomikoaren arloari dagokio (Z=1), maila ekonomiko ertainaren kasuan %20 (Z=1) eta maila ekonomiko altuari dagokionez %20a (Z=1).

Maila ekonomikoa

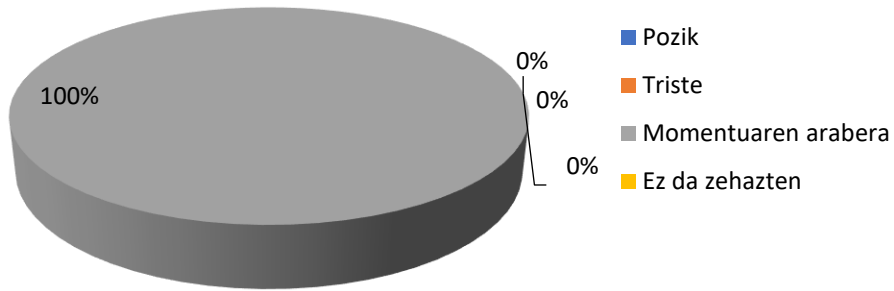
Adiskidetasunaren arloan sartuz, obran zehar lagunak dauden istorioen kasuan %60ari dagokio (Z=3). Hala ere, bigarren corpus honetan aztertutako liburu guztien (Z=5) %40a ez da lagunen presentzia agertzen (Z=2).

Obran zehar lagunen egoera

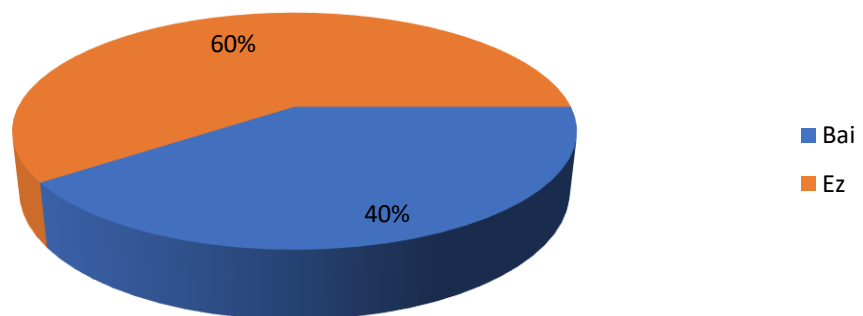
Egoera emozionalaren ikerketa egin ondoren, ikus dezakegu bigarren corpusean aztertutako obra guztietan (Z=5) pertsonaien egoera emozionala zehazten dela eta guztietan momentuaren arabera egoera emozionala daukatela. Aipatzekoa da ez dagoela soilik pozik edo triste bizi den pertsonaiarik

Egoera emozionala

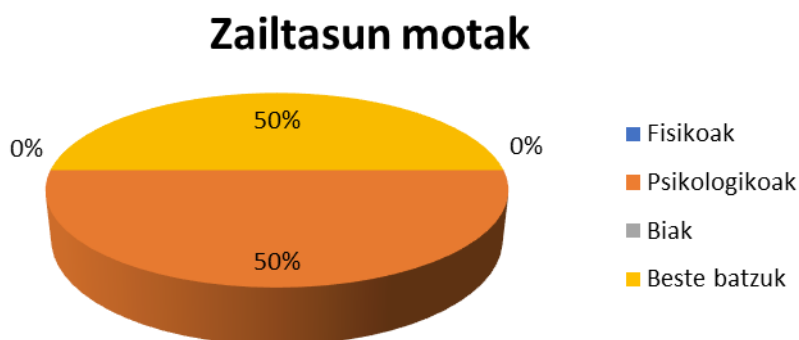

Pertsonaiek dauzkaten zailtasunetan barneratuz, gehiengoak, %60ak, ez du zailtasunik (Z=3), %40ak aldiz, mota desberdinetako zailtasunak ditu (Z=2).

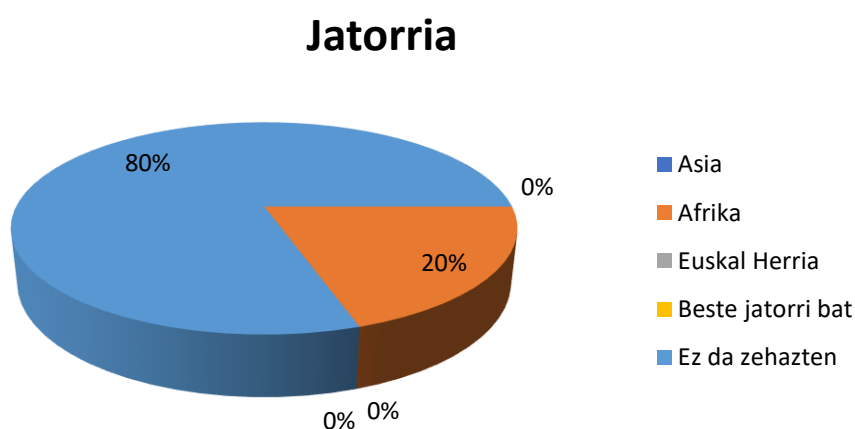
Zailtasunak

Zailtasunak dituzten pertsonaietan zentratuz, %50ak zailtasun psikologikoak ditu (Z=1) eta beste %50ak zailtasun fisikoak (Z=1). Ez dira beste zailtasun mota batzuk agertzen eta ez dago zailtasun psikologikoak eta zailtasun fisikoak batera dituzten pertsonaiak agertzen.

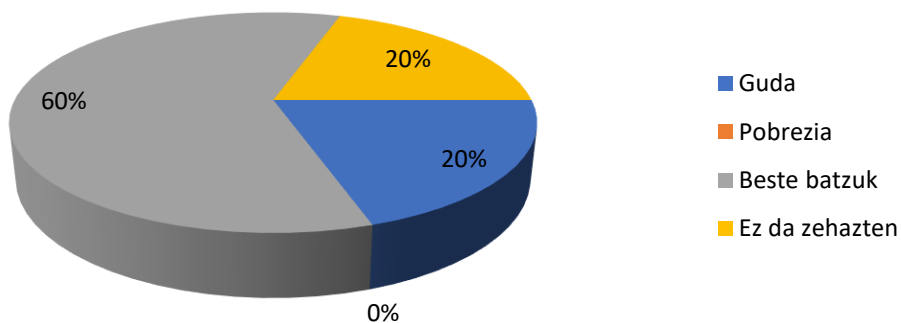

Jatorriari dagokionez, kasu gehienetan ez da zehazten (Z=4) eta %20aren kasuan, Afrikatik migratu duen pertsonaia da (Z=1), adibidez *Txokolatetzkoa izan nahiko nuke* obran agertzen den pertsonaia migrantea Naia deiturikoa. Bigarren corpus honetan ez dago Euskal Herritik emigratu duen pertsonaiarik ezta Asiatik immigratu duenik ere. Aipatzekoa da aurreko corpusean bezala, ez dagoela beste jatorri bat duen immigranterik.

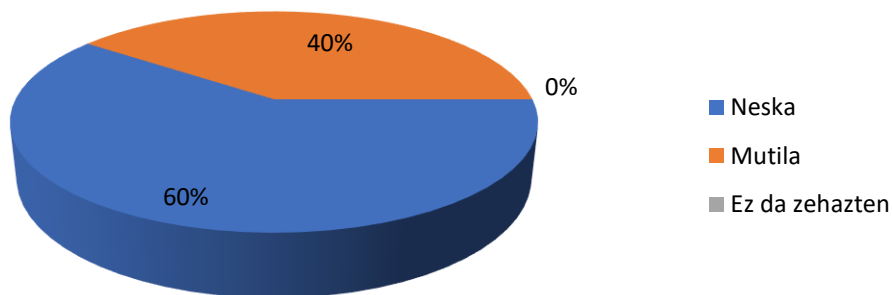
Migrazioaren kausei erreparatzen badiegu, %20ak gudagatik ihes egin behar izan du (Z=1) eta beste %20an ez da kausa zehazten (Z=1). Gehiengoa beste kausa batzuegatik izan da (Z=3), hala nola, *Erraldoia eta txoriak* liburuan Bullying-agatik immigratu du protagonistak.

Migrazioaren kausa

Generoaren arloan sartuz, aurreko corpusean bezala zehaztua dago obra guztietan. Liburu guztien artean, %60a neskek dira (Z=3) eta %40a mutilak (Z=2).

Generoa

ONDORIOAK

Aurretik aipatu dugun bezala, sortutako sei hipotesiak bi multzotan banatu ditugu. Bi corpusetan banatutako 50 liburuak aztertu ondoren, emaitzak lortu ditugu eta lehen aipatu ditugun hipotesiekin konparatuko ditugu.

Lehenengo multzoari dagokionez, aipatu genuen familia batekin bizi diren immigranteak izango direla obren pertsonaia nagusi gehienak. Behin emaitzak ikusita, esan dezakegu Collantesek (2014) aipatzen duen bezala, migratzaileen artean adingabeak haurrak daudela eta egoera desberdinetan lekualdatzen direla; badaudela bere gurasoekin edo guraso batekin migratzen dituzten immigranteak, baina azaltzen du ere, zer nolako egoeratan bizi diren bakarrik bidaiatzen dituzten immigrante adingabeak.

Lehenengo corpusean pertsonaia gehienak familiarekin bizi dira nahiz eta desberdintasun askorik ez egon bakarrik bizi diren pertsonaiekin. Gainera, gehiengoa immigranteak dira eta emigranteak direnak Euskal Herritik joan direnak izan dira. Bigarren corpusean, lehenengoaren antzekoa gertatzen da, guztiak immigranteak dira eta familiarekin bizi dira gehienak.

Bigarren hipotesiarekin jarraituz, haur eta gazte literatura denez eta migrazioaren gaiaren estereotipoak ikusita, ondorioztatu genuen azalaren kolorea iluna duten gazteak izango direla migrazioaren obra literarioen pertsonaia gehienak. Pedro Albitek (2008) esaten duen bezala, mende aldaketa honetan munduan gertatzen ari diren aldaketa ekonomiko, politiko eta kultural bortitzek agerian utzi dute, planetaren «iparraldean» zein «hegoaldean», gure planetan gauzatzen ari den kultura-aniztasun handia. Euskal Herrian Albitek aipatzen duen kultur aniztasuna gaur egun errealitate bat da etnia, erlijio, hizkuntza eta abar desberdinak daudelako.

Aztertutako datuak ikusita, lehenengo corpusean pertsonaia gehienak azal iluna daukaten gazteak dira. Azal argia duten migratzaileen kasuan, gehiengoa Euskal Herritik beste herrialde batera joan diren pertsonaiak dira. Beraz, hipotesiarekin bat datozen datuak dira. Bigarren corpusean aldiz, gehienak azal argia daukaten pertsonaiak dira haurren kopurua nagusi izanda, ondorioz, bigarren corpuseko datuek ez dute bat egiten aurretik aipatutako hipotesiarekin.

Hirugarren hipotesiarekin jarraituz, jatorri afrikarra duten eta ekonomia maila baxua daukaten pertsonaia migranteen gehiengoa izango da. Ikusita hedabideetan agertzen diren immigranteen profila, ondorioztatu genuen haur eta gazte literaturaren profila horrelakoa izango zela. Datuak aztertuz, lehenengo corpusaren gehiengoa maila ekonomiko baxua duten pertsonaiak diren afrikarrak direla ondoriozta dezakegu, beraz, bat

dator esandako hipotesiarekin. Bigarren corpusean aldiz, liburu gehienetan ez da maila ekonomikoa eta jatorria zehazten, beraz, hipotesiarekin ez dator bat.

Lehenengo corpusean zentratuz, ez da harrizkoa Gómezen (2010) hitzetan, migrazio tasa handia dauden lekuetan langabezia, desberdintasun erregionalak, eta kostu sozialak daudela adieraztea, beraz, ohikoa da migratzen duten pertsonen artean maila ekonomikoa horrelakoa izatea nahiz eta horrela ez izan zenbait kasutan.

Laugarren hipotesian sartuz, zailtasun psikologikoak dituzten eta triste bizi diren mutilak izango direla aipatu genuen. Datuei erreparatzen badiegu, ez dator guztiz bat hipotesiarekin, izan ere, obra gehienetan pertsonaiak pozik eta triste dauden momentuak izaten dituzte bigarren corpusean bezala eta kasu gehienetan neskak dira bi corpusetan. Hala ere, lehenengo corpuseko pertsonaia gehienak arazo psikologikoak dituzte bigarren corpusean ez bezala, izan ere, bigarren corpusaren kasu gehienetan pertsonaiek ez dute arazorik, beraz, lehenengo corpusean zailtasunen arloa bat dator hipotesiarekin. Collantesek (2014) esaten duen bezala, migratzen duten pertsonen kopuru handiak haurraren ongizatea baldintzatzen duela eta haien osasun fisikoa eta mentala okertzeko arriskuan dagoela, gainera, indarkeria jasateko arriskua dute, hau da, babesik gabe bizi direla. Beraz, arazo psikologikoak eta fisikoak izatea normala da migrazioaren hein handian.

Bosgarren hipotesian murgilduz, lagunak dituzten gudaren migratzaileak izango direla aipatu genuen. Ateratako emaitzak kontuan hartuz, lehenengo corpusean obra gehienetan zehar migratzailearen lagunak agertzen dira eta migratzaile horien barruan gehien agertu den kausa gerra da. Bigarren corpusean, lehenengoan bezala gehiengo istorioetan lagunaren presentzia agertzen da, hala ere, guda ez den beste kausa batzuk dira nagusi. Beraz, lehenengo corpuseko datuak hipotesiarekin bat datoz, hala ere, bigarren corpuseko liburuetan ez. Hala ere, aipatu beharra daukagu lagunak agertzen ez diren istorioetan ez dagoela bazterketarik.

Gómezek (2010) immigratzaileen aurreiritziak aipatzen ditu eta aurreiritzi horiek Patxi Zubizarretak hedabideei deitzen dien bezala “gaur egungo ogroak” diren horiek zabaltzen dituzte informazio subliminala gizartean zehar hedatuz eta aurreiritziak jendartean zabalduz. Honek guztiak migratzailea den pertsonari era txarrean eragiten dio eta sozializatzeko arazo gehiago izateko aukera gehiago daude.

Bigarren multzoari dagokionez, bigarren corpusa izango dugu xede eta corpus honetan zoriz aukeratutako obretatik migrazioaren gaia lantzen dituzten liburuetan oinarritu gara. Bigarren multzoan atera dugun hipotesia aztertutako liburuen artean ez da

agertuko migrazioaren gaiarekin zerikusia duen obra literario bat izan da. Datuen arabera hipotesi hau deuseztatzeko esan beharra daukagu bai egon direla migrazioaren gaia landu duten obrak nahiz eta desberdintasun handiarekin nabarmendu diren beste gai batzuk.

ONDORIO OROKORRAK

Ikerketa honen prozesuan zehar, esan beharra dago haur eta gazte literaturako migrazioaren liburuaren fokoa Afrika, azal iluna eta maila ekonomiko baxua duten pertsonaiak direla. Ondorioz, ez dira zentratzen beste lekuetatik etorritako migranteetan, hala nola, azal zuria daukaten eta Amerikatik edota Asiatik datozen emigranteetan. Badago ere maila ekonomiko ertaina eta altua duten migratzaileak edozein kausa dela eta bere herrialdea utzi behar izan dutena eta horiek egin dugun ikerketan era eskas batean agertu dira. Bestalde, bi corpusen arteko desberdintasuna nabarmena izan da kantitatearen aldetik eta emaitzen aldetik. Azkenik, aipatu beharra dago egin ditugun hipotesiekin berdintasun gehiena duen corpusa lehenengoa izan dela.

HOBETZEKO PROPOSAMENAK

Lan hau ikerketa sakon baten ondorioa da, dena den, hobetzeko proposamenak badaude. Hasteko, item gehiago jarri beharko genituzke ikerketa sakonagoa izateko eta item bakoitzaren barruan aukera gehiago jarri beharko genituen. Bestalde, liburu gehiago aukeratuko genituzke, batez ere, bigarren corpusean, izan ere, 25 liburutik bakarrik 5 ikertzea gutxi izan daiteke. Azkenik, liburu gehiago aukeratzekotan mende desberdinetakoak izatea, hau da, aukeratu ditugun liburu gehienak XXI. mendekoak dira, hala ere, XX. mendeko liburu askotan agertzen da migrazioaren gaia.

BIBLIOGRAFIA

- A, Alavez, (2014). Interculturalidad: Concepto, Alcances y Derechos. *Cámara de diputados*. 1(66), 133. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <https://rm.coe.int/1680301bc3> (2019/04/29)
- A. A, Arrona (2012). *Identidad, inmigración y escuela* (doktorego tesia). Universidad Autónoma de Barcelona (departamento de psicología básica, evolutiva y de la educación), Barcelona.
- Albite, P. (2008). Migrazioak, kultura-aniztasuna eta estaturik gabeko nazioak. Euskal Herriaren erronkak. *Jakin*. 2(165), 32-68. Honako webgunetik ateratakoa: <https://www.jakin.eus/aldizkaria/artikulu/migrazioak-kultura-aniztasuna-eta-estaturik-gabeko-nazioak-euskal-herriaren-erronkak/103> (2019/03/20)
- Anso, M. (2008). Haur Literaturaren Biltzarra, aniztasunarena, abian da. *Gara*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <http://gara.naiz.eus/paperezkoa/20080704/85314/eu/Haur-Literaturaren-Biltzarra-aniztasunarena-abian-da> (2019/04/12)
- Ararteko (2011). *Personas inmigrantes*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.ararteko.net/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/0_2863_3.pdf
- Cerrillo, P.C. (2015). La importancia de la literatura infantil y juvenil en la educación literaria. *Aprendizajes plurilingües y literarios: Nuevos enfoques didácticos*. Orr: 32-41. Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.ite.educacion.es/formacion/materiales/8/cd_2013/pdfs/M5.Literatura_infant_juvenil/3.contenidos_modos_11_07_2012.pdf (2019/03/17)
- Collantes, S. (2014). La infancia y las migraciones, un verdadero cóctel de vulnerabilidades. *Crítica*. 994, 36-40. Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.revista-critica.com/administrator/components/com_avzrevistas/pdfs/e3fa601512ecd4a9eff6f6aa9234d518-994---Las-migraciones-en-un-mundo-globalizado.pdf (2019/03/27)
- Egaña, M. J. (2015). Migrar a través de las páginas de un libro. *Había una vez*. 22, 4-5.
- Eusko Jaurlaritz (2003). *Programa para la atención del alumnado inmigrante*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/dig_publicaciones_innovacion/e

[s_diversid/adjuntos/17_aniztasuna_120/120004c_Doc_EJ_programa_alumnado_inmigrante_c.pdf](#) (2019/03/11)

Fernández, J. M. (2004). La presencia de alumnos inmigrantes en la aulas: un reto educativo. *Edición y educadores*. 7, 33-44.

Gutierrez, I. (2018). *Ipuin klasikoen bertsio berriak: Txanogorritxuren kasua* (Gradu Amaierako Lana). Euskal Herriko Unibertsitatea.

Goikoetxea, G. (2018). Segregazioa eskola publikoan ere. *Berria*. Honako webgunetik ateratakoa: https://www.berria.eus/paperekoa/1889/003/001/2018-07-04/segregazioa_eskola_publicoan_ere.htm (2019/03/09)

Gómez, J.A. (2010). La migración internacional: teorías y enfoques, una mirada actual. *Semestre Económico*. 13(26), 81-99. Webgune honetatik berreskuratutakoa: <https://www.redalyc.org/pdf/1650/165014341004.pdf> (2019/03/13)

Grijelmo, A. (2018). Ahora todos son “migrantes”. *El País*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: https://elpais.com/elpais/2018/10/25/opinion/1540481872_439945.html (2019/03/25)

Harold, F. (2013). Efectos de la migración en el proceso de aprendizaje-enseñanza y su tratamiento desde la escuela. *Integra Educativa*. 6(1), 57. Webgune honetatik berreskuratutakoa: <http://www.scielo.org.bo/pdf/rieiii/v6n1/v6n1a04.pdf> (2019/03/20)

Hatton, T.T. eta Williamson, J. G. (2004). ¿Cuáles son las causas que mueven la migración mundial?. *Revista Asturiana de Economía*. 30, 9.

Mestries, F. (2013). Los migrantes de retorno ante un futuro incierto. *Sociológica México*. 28(78). Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.scielo.org.mx/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0187-01732013000100006 (2019/03/13)

Micolta, A. (2005). Teorías y conceptos asociados al estudio de las migraciones internacionales. *Revista del Departamento de Trabajo Social*. 1(7), 60-61.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. (2012). *Bibliotecas escolares: contenidos y medios de expresión*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: http://www.euskadi.eus/contenidos/noticia/dokumentuak_apirila/es_def/adjuntos/importancia_de_la_literatura_en_la_educaci%C3%B3n_literaria.pdf (2019/03/15)

- Olivares, J. (2014). Derribemos los mitos contra la inmigración. *El País*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <https://www.elmundo.es/opinion/2014/03/06/5318c662e2704e2c028b457c.html> (2019/03/09)
- Playá, J eta Heredia, S. (2011). Los inmigrantes son el 12% de la población y absorben el 6,8% de los servicios sociales. *La Vanguardia*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <https://www.lavanguardia.com/vida/20110505/54149365302/los-inmigrantes-son-el-12-de-la-poblacion-y-absorben-el-6-8-de-los-servicios-sociales.html> (2019/03/14)
- Quirós, P.R. (2018). ¿Por qué decimos ahora migrante en lugar de inmigrante?. *Diario Sur*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <https://www.diariosur.es/sociedad/decimos-migrante-lugar-20180629120853-nt.html> (2019/03/12)
- Ruiz, A. (2005). Desterritorialización y literatura. Literaturas de exilio y migración en la era de la globalización. *Migraciones y Exilios*. 6, 101-111.
- Zubizarreta, P. (2016). Koloniagasteizlantztolosastuttgart. *Berria*. Honako webgunetik berreskuratutakoa: <https://www.berria.eus/paperekoa/1912/032/001/2016-02-11/koloniagasteizlantztolosastuttgart.htm> (2019/03/02)

ERANSKINAK

Eranskina I

(hurrengo orrialdean)

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.				
Idazlea eta ilustratzailea.				
Argitaletxea eta urtea.				
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Eranskina II

- Arnal, T. (2012). *Nikolas*. Bilbo: Giltza.
- Atxaga, B. (1998). *Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian*. Donostia: Erein.
- Calleja, S. (2008). *Emaidazu eskua*. Donostia: Erein.
- Cano, H. (2003). *Omar dendaria*. Donostia: Elkar.
- Chambers, D. H. (2018). *Bidaia luzea*. Arre (Nafarroa): Pamiela.
- Cillero, J. (2001). *Kofi itsasora bidean*. Bilbo: Aizkorri.
- Dubois, C. K. (2012). *Akim ihesi*. Donostia: Tarttalo.
- Epaltza, A. (2008). *Lur zabaletan*. Arre (Nafarroa): Pamiela.
- Goldstyn, J. (2017). *Azadah*. Bartzelona: Juventud.
- Izagirre, K. (2009). *Zangozikin*. Donostia: Igela.
- Lopez Gaseni, M. (2004). *Semaforoko ipuina*. Bilbo: Aizkorri.
- Lucas, B. (2016). *Aisha eta tximeleta zuria*. Bilbo: Mensajero.
- Meabe, M. A. (2003). *Urtebete itsasargian*. Donostia: Elkar.
- Sanna, F. (2017). *Bidaia*. Donostia: Tarttalo.
- Torres, M. (2001). *Nire arreba Aixa*. Donostia: Elkar.
- Unzueta, L. (2013). *Kaiuko bat elurretan*. Donostia: Elkar.
- Uribe, K. (2003). *Garmendia eta zaldun beltza*. Donostia: Elkar.
- Uribe, K. (2004). *Ez naiz ilehoria eta zer?*. Donostia: Elkar.
- Vernetta, X. (2000). *Tanger-eko ametsa*. Donostia: Elkar.
- Zubizarreta, P. (2002). *Bakarrik eta buztangabe*. Bilbo: SM.
- Zubizarreta, P. (2006). *Arroza eta tinta*. Donostia: Erein.
- Zubizarreta, P. (2008). *Usoa hagan etorritako neskatoa*. Donostia: Erein.
- Zubizarreta, P. (2016). *Beroki gorria*. Amorebieta (Bizkaia): Ibaizabal.
- Zubizarreta, P. (2018). *Korri, Kuru, korri*. Amorebieta (Bizkaia): Ibaizabal.

Zubizarreta, P., eta Igerabide, J. K. (2008). *Paularen zazpi gauak*. Bilbo: Giltza.

Eranskina III

Agirre, A. (2016). *Txokolatezkoa izan nahi nuke*. Donostia: Elkar.

Amuriza, M. (2016). *Bainera bete itsaso*. Donostia: Elkar.

Arnal, T. (2000). *Ardiak zenbatzen lorik hartzen ez baduzu....* Amorebieta (Bizkaia): Ibaizabal.

Arnal, T. (2015). *Izarra eta astoa*. Amorebieta (Bizkaia): Ibaizabal.

Azkue, I. (2006). *Kea airean bezala*. Donostia: Elkar.

Biondi, G. (2003). *Erraldoia eta txoriak*. Donostia: Tarttalo.

Bonilla, R. (2017). *Munduko liburu metarik altuena*. Alzira (Balentzia): Algar.

Calleja, A. (2006). *Miren txirintxaketan*. Bilbo: Descleé de Brower.

Couto, X. (2001). *Hamalau jostun kementsu*. Pontevedra: Kalandraka.

De Dios, O. (2014). *Bilatzen*. Madril: Nubeocho.

De Kemmeter, P. (2018). *Aitatxo konektatuta dago*. Barakaldo (Bizkaia): Ikasmina.

Egaña, A. (2012). *Familia berria*. Donostia: Elkar.

Egia, L. (2010). *Atzeraka nabil*. Donostia: Elkar.

Gurrutxaga, M. (2010). *Alex, nire laguna*. Arre (Nafarroa): Pamiela.

Igerabide, J.K. (2004). *Sugegorria*. Donostia: Elkar.

Iturbe, A. (2005). *Amona basoan galdu zenekoa*. Donostia: Elkar.

Kazabon, A. (2008). *Olatuak Loretan*. Donostia: Elkar.

Mayer, M. (2001). *Ametsgaizto nire armairuan*. Pontevedra: Kalandraka.

Nesquens, D. (2003). *Euria*. Bilbo: Aizkorri.

Salaberria, L. (2014). *Hiltzaileak*. Arre (Nafarroa): Pamiela.

Timmers, L. *Etxe bat Tomerentzat*. Alzira (Balentzia): Algar.

Ungerer, T. (2001). *Hiru bidelapurrak*. Pontevedra: Kalandraka.

Valverde, M. (2013). *Nire aitaren botak*. Donostia: Elkar.

Van den Abeele, V. (2009). *Amonak alzhei...zer?*. Donostia: Tarttalo

Zubizarreta, P. (1996). *Ilargia ditarean*. Donostia: Elkar.

Eranskina IV

1. korpusa

(hurrengo orrialdean)

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Azadah.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Jaques Goldstyn.		
Argitaletxea eta urtea.		Juventud, Bartzelona (2017).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten.				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.		X		
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Zangozikin.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Koldo Izagirre eta Antton Olariaga.		
Argitaletxea eta urtea.		Igela, Donostia (2009).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten.				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Nikolas.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Txabi Arnal eta Patxi Gallego.		
Argitaletxea eta urtea.		Giltza, Bilbo (2012).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.		X		
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Omar dendaria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Harkaitz Cano eta Antton Olariaga.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2003).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.		X		
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Urtebete Itsasargian.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Miren Agur Meabe eta Juan Luis Landa		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2003).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.			X	
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Garmendia eta zaldun beltza.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Kirmen Uribe Mikel Valverde.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2003).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.				
Emigrantea da.		X		
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.		X		
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Bernardo Atxaga eta Antton Olariaga.		
Argitaletxea eta urtea.		Erein, Donostia (1998).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.				
Emigrantea da.		X		
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.		X		
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Korri, kuru, korri.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Rebeca Luciani.		
Argitaletxea eta urtea.		Ibaizabal, Amorebieta (2018).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.			X	
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria..				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bidaia luzea.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Daniel H.Chambers eta Federico Delicado.		
Argitzaletxea eta urtea		Pamiela, Arre (Nafarroa) (2018).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez d zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Semaforoko ipuina.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Manu Lopez Gaseni eta Jokin Mitxelena.		
Argitaletxea eta urtea.		Aizkorri, Bilbo (2004).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.		X		
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Usoa, hegan etorritako neskatoa.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Asun Balzola.		
Argitaletxea eta urtea.		Erein, Donostia (2008).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.		X		
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Beroki gorria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Yolanda Mosquera.		
Argitaletxea eta urtea.		Ibaizabal, Amorebieta (2016).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.				
Emigrantea da.		X		
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.		X		
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Paularen zazpi gauak.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta / Juan Kruz Igerabide eta Elena Odriozola.		
Argitaletxea eta urtea.		Giltza, Bilbo (2008).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.	X			
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Akim ihesi.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Claude K. Dubois eta Claude K. Dubois.		
Argitaletxea eta urtea.		Ttartalo, Donostia (2012).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.		X		
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bidaia.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Francesca Sanna eta Francesca Sanna.		
Argitaletxea eta urtea.		Ttartalo, Donostia (2017)		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.		X		
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Emaidazu eskua.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Seve Calleja eta Santy Gutierrez.		
Argitaletxea eta urtea.		Erein, Donostia (2008).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.	X			
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Kofi itsasora bidean.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Javier Cillero eta Elena Odriozola.		
Argitaletxea eta urtea.		Aizkorri, Bilbo (2001).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Ez naiz ilehoria eta zer?		
Idazlea eta ilustratzailea.		Kirmen Uribe eta Mikel Valverde.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2004).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Kaiuko bat elurretan.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Lourdes Unzueta eta Eider Eibar.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2013).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Nire arreba Aixa.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Meri Torres eta Mikel Valverde.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2001).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.	X			
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Tanger-reko ametsa.		
Idazlea eta ilustratzailea.				
Argitaletxea eta urtea.				
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Lur zabaletan.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Aingeru Epaltza eta Absurde.		
Argitaletxea eta urtea.		Pamiela, Arre (Nafarroa) (2008).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.		X		
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.		X		
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bakarrik Eta buztangabe.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Jokin Mitxelena.		
Argitaletxea eta urtea.		SM ,Bilbo (2002).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Arroza eta tinta.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Alfonso Abad.		
Argitaletxea eta urtea.		Erein, Donostia (2006).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.		X		
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.	X			
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Aisha eta tximeleta zuria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Belen Lucas eta Belen Lucas.		
Argitaletxea eta urtea.		Mensajer, Bilbo (2016).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.		X		
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

2. korpua

(Hurrengo orrialdean)

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Ametsgaizto nire armaruan.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Mercer Mayer eta Mercer Mayer.		
Argitaletxea eta urtea.		Kalandraka, Pontevedra (2001).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Euria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Daniel Nesquens eta Elena Odriozola.		
Argitaletxea eta urtea.		Aizkorri, Bilbo (2003).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Etxe bat Tomerentzat.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Leo Timmers eta Leo Timmers.		
Argitaletxea eta urtea.		Algar, Alzira (2017).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Olatuak loretan.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Antton Kazabon eta Eider Eibar.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkas, Donostia (2008).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Aitatxo konektatuta dago.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Phillippe de Kemmeter eta Phillippe de Kemmeter.		
Argitaletxea eta urtea.		Ikasmina, Barakaldo (2018).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Sugegorria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Juan Kruz Igerabide eta Jokin Mitxelena.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2004).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Alex, nire laguna.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Mikel Gurrutxaga eta Maite Gurrutxaga.		
Argitaletxea eta urtea.		Pamiela, Iruñea (2010).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Hamalau jostun kementsu.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Xoan Couto eta Jose Ignacio Garcia.		
Argitaletxea eta urtea.		Kalandraka, Pontevedra (2001).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.		X		
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.		X		
Beste batzuk.				
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Erraldoia eta txoriak.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Ghislaine Biondi eta Rebeca Dautremer.		
Argitaletxea eta urtea.		Ttartalo, Donostia (2003).		
.Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.		X		
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.		X		
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.		X		
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.		X		
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Munduko liburu metarik altuena.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Rocio Bonilla eta Rocio Bonilla.		
Argitaletxea eta urtea.		Algar, Alzira (2017).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bilatzen.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Olga de Dios eta Olga de Dios.		
Argitaletxea eta urtea.		Nubeocho, Madril (2014).		
.Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Hiru Bidelapurrak.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Tomi Ungerer eta Tomi Ungerer.		
Argitaletxea eta urtea.		Kalandraka, Pontevedra (2001).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.		X		
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.		X		
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.		X		
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Bainera bete itsaso.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Miren Amuriza eta Irati Eguren.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2016).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Hiltzaileak.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Leire Salaberria eta Leire Salaberria.		
Argitaletxea eta urtea.		Pamiela, Arre (2014).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Amona basoan galdu zenekoa.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Arantza Iturbe eta Elena Odriozola.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2005).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Kea airean bezala.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Imanol Azkue eta Eider Eibar.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2006).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Ardiak zenbatzen lorik hartzen ez baduzu...		
Idazlea eta ilustratzailea.		Txabi Arnal eta Anabel Ortiz.		
Argitaletxea eta urtea.		Ibaizabal, Amorebieta (2000).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Izarra eta astoa.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Txabi Arnal eta Jon Gil.		
Argitaletxea eta urtea.		Ibaizabal, Amorebieta (2015).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Ilargia ditarean.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Patxi Zubizarreta eta Jokin Mitxelena.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (1996).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Nire aitaren botak.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Mikel Valverde eta Mikel Valverde.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2013).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Miren txirintxaketan.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Aranzazu Calleja eta Arantzazu Calleja.		
Argitaletxea eta urtea.		Descleé de Brower, Bilbo (2006).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Atzeraka nabil.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Lutxo Egia eta Eider Eibar.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2010).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Familia berria.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Arrate Egaña eta Jone Taberna.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2012).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.		X		
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.		X		
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.		X		
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.		X		
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				X
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.		X		
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.		X		
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Amonak alzhei...zer?		
Idazlea eta ilustratzailea.		Veronique Van den Abeele eta Claude K. Dubois.		
Argitaletxea eta urtea.		Ttartalo, Donostia (2009).		
Migrazioa lantzen du.				
Ez da migrazioa lantzen.		X		
Immigrantea da.				
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.				
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.				
Ez du zehazten.				
Haurra da.				
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.				
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.				
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera				
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.				
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.				
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.				
Mutila da.				
Neska da.				
Ez da zehazten.				

Migratzailea den pertsonaia printzipalaren azterketa.				
Izenburua.		Txokolatezkoa izan nahi nuke.		
Idazlea eta ilustratzailea.		Alaine Agirre eta Leire Salaberria.		
Argitaletxea eta urtea.		Elkar, Donostia (2016).		
Migrazioa lantzen du.		X		
Ez da migrazioa lantzen.				
Immigrantea da.		X		
Emigrantea da.				
Familia batekin bizi da.		X		
Bakarrik bizi da.				
Ez da zehazten.				
Azalaren kolorea argia.				
Azalaren kolorea iluna.		X		
Ez du zehazten.				
Haurra da.		X		
Gaztea da.				
Heldua da.				
Ez da zehazten.				
Maila ekonomiko baxua.				
Maila ekonomiko ertaina.		X		
Maila ekonomiko altua.				
Ez du zehazten.				
Obran lagunak agertzen dira.				
Obran ez dira lagunak agertzen.		X		
Pozik bizi da.				
Triste bizi da.				
Momentuaren arabera		X		
Ez da zehazten				
Zailtasunak.	Fisikoak	psikologikoak	Biak	Beste batzuk
Bai.				
Ez.	X			
Jatorria: Asia.				
Jatorria: Afrika.		X		
Jatorria: Euskal Herria.				
Ez da zehazten.				
Beste jatorri bat.				
Migrazioaren kausa: guda.				
Migrazioaren kausa: txirotasuna.				
Ez da zehazten.				
Beste batzuk.		X		
Mutila da.				
Neska da.		X		
Ez da zehazten.				

